

פרק יש בקרבנות

מתניתין: א-ת

יש קרבנות יחיד שהתורה קבעה זמן הקרבתם, כגון קרבנות⁽³⁾ יולדת, שזמנם במלאת ימי טהרה, או קרבנות מצורע, שקרבים ביום השמיני לטהרתו. ויש מהן שאין להן זמן קבוע להקרבתן, כגון קרבן חטאת חלב. ומכל מקום, אף באותם שקבוע להם זמן, יש מהם⁽⁴⁾ שגם אם עבר זמנם עדיין חייב⁽⁵⁾ להקריבן.

אבל קרבנות ציבור הקבוע להם זמן,⁽⁶⁾ אם לא הקריבום בזמנם, אי אפשר להקריבם עוד. וכאשר לא הקריבו את הזבח, אין מביאים את נסכיו.

אבל אם הקריבו הציבור הזבח בזמנו ולא הביאו נסכיו, כגון שלא נזדמנו להם נסכים, אפשר להביא את נסכיו אפילו מכאן ועד עשרה ימים.

ג. קרבנות היחיד חייבים באחריותן, ובאחריות נסכיהם. ואילו קרבנות הציבור אין חייבין באחריותן, ולא באחריות נסכיהן.

שנינו במשנה הקודמת שרק יחיד עושה תמורה ואין הציבור עושין תמורה. ובאה משנתנו לבאר את שאר החילוקים שבין קרבנות יחיד לקרבנות ציבור.

יש בקרבנות היחיד⁽¹⁾ מה שאין בקרבנות הציבור. ויש בקרבנות הציבור מה שאין בקרבנות היחיד —

יש בקרבנות היחיד שאין בקרבנות הציבור:

א. שקרבנות היחיד עושין תמורה, ואין קרבנות הציבור עושין תמורה.

ב. קרבנות היחיד — נוהגים⁽²⁾ בין בקרבנות זכרים בין בנקבות, ואילו קרבנות הציבור אין נוהגין אלא בזכרים. שהרי רוב קרבנות ציבור הן עולות, ועולה זכר היא. וכן חטאות הציבור כולן שעירים הן, כמו שנאמר [במדבר כח-כט] "ושעיר חטאת אחד". ואילו קרבן שלמים אינו נוהג בציבור מלבד כבשי עצרת, שגם הם זכרים.

1. גירסת המשנה והשיטה מקובצת.

2. גירסת המשנה.

3. עיין רש"ש.

4. כן כתב רש"י. ומבאר התוס' יום טוב כוונתו, שלא על כולם חייבין באחריותן להקריבן בעבר זמנו, שהרי חביתי כהן גדול ופר יום כיפורים [מבואר בהמשך המשנה] אין מקריבין אותן בעבר זמנו. ועיין רש"ש.

והגר"ז מדייק מדברי רש"י, שביום השמיני "מצוה" להביא קרבנות מצורע ויולדת, אלא שאם עבר זמנו לא בטל קרבנו. ואין הכוונה שמיום השמיני ואילך "הותר" להביא קרבנו.

5. על פי הרע"ב, וכנראה שגם רש"י התכוון לכך.

6. לאפוקי פר הבא על המצות ושעירי עבודה זרה. תוס' יום טוב.